

RIJEČ UREDNIŠTVA

Štovani čitatelji, dopustite da Vam se na samom početku "Početaka" obratimo riječima velikog teološkog mislioca Paula Tillicha, koji kaže: "Teolozi su oni koji postavljaju pitanje o onome što se *bezuvjetno tiče ljudi*, pitanje o Bogu i njegovoj objavi. Čak i u sumnji i nesigurnosti, u neznanju i zabludi, teolog ostaje teologom dokle god stalno i uvijek iznova postavlja teološko pitanje o onome što ga se bezuvjetno tiče i o Isusu kao Kristu". Dosljedno takvom određenju teološke zadaće, ili svrsi svih *nastojanja oko Istine*, naša bi se uloga, kao svećeničkih kandidata, sastojala ne samo s krajnjom ozbiljnošću neprestano postavljati pitanja o onom bezuvjetnom koje nas se tiče, nego i u svjetlu tih odrednica, u skladu sa stvarnim mogućnostima, *nuditi* odgovore na *probleme života i pitanja vremena*. Stoga, uza sve naše zalaganje da ostanemo vjerni takvom teološkom usmjerenju, smatramo kako će upravo ovaj časopis biti perspektivna alternativa (značajan podstrek) i sredstvo za prevladavanje već uhodane prakse "životarenja vlastite mladosti".

Dva su, naime, temeljna razloga što se naš časopis zove "Počeci". Jedan je od njih utoliko značajniji što će upravo sukladno mjeri u kojoj mu budemo vjerni (odani), ovisiti i naš uspjeh (vrijednosni kriterij našeg uspjeha jest životnost i povezanost sadržaja sa stvarnim aktualnim životnim prilikama). Drugim riječima, sam nas je sv. Franjo pozvao na *trajnu budnost duha* ("*Braćo, počnimo iznova...*"), kako ne bismo bili obmanuti mišlju da smo nešto učinili. Naša je zadaća, ipak, na duže staze, i za nas *kraj utopije* ne znači i *kraj nade*, radije izazov da se pronađu novi razlozi nade (da se "*umnoži nadu*") i stvori solidan temelj za *siguran hod u budućnost!* S druge pak strane, doista se može govoriti o *počecima*, uzmemo li kao predmet našeg zanimanja ili pođemo li naprosto od činjenica da se *zlo dogodilo, zvjerstva su počinjena, zla kob je već pogodila hrvatskog čovjeka*, i odvažimo li se razmatrati o *mogućnostima za prevladavanje počinjenog zla*. Upravo iz današnjeg povijesnog trenutka izrasta nova, još uvijek nerješena, problematika. Bavljenje tom problematikom zapravo određuje našu *narav i svrhu*.

Mi nastojimo odčitavati “znakove vremena”, te učiniti korak naprijed s obzirom na razumijevanje *ozbiljnosti povijesnog trenutka* kojega živimo. Tako, svijesni stvarne *tragedije današnjice*, kada se često vrši “istinsko nasilje nad istinom” i “siluje” se tu istu istinu, nameće se stanoviti “(be)smisao” stvarnosti, želimo Vam pružiti što kvalitetnija razmišljanja i osvrte na tekuće stanje, te dubinom, ozbiljnošću i znanstvenošću svoga pristupa privući Vašu pozornost. Doista, želimo da ovaj časopis bude naš stvarni pokazatelj *književne svijesti* (znak duhovnog i intelektualnog dinamizma), *rasadište duha, odraz našeg života, rada i mišljenja*. Svrha nam je s vremenom stvoriti prepoznatljiv *kulturološki biljeg* (profil), a nadasve dati svoj mali obol nastojanjima suvremenog društva da se ostvare iskonske težnje i svi pravedni zahtjevi današnjeg čovjeka. U tom kontekstu, unaprijed isključujući svaku izvanjsku manipulaciju i pretjeranu uokvirenost (normiranost), nastojat ćemo biti trajno dosljedni *nepromjenjivosti istine*, i promatrati kroz filozofsko-teološku prizmu one stvarne i tekuće probleme što zaokupljaju sve i svakoga.

Nadalje, potrebno je nešto reći i o samoj *povijesti nastanka* časopisa, ili o ostvarenju ideje o pokretanju časopisa studenata Franjevačke teologije - Makarska. U tom smislu, smatramo da bismo učinili stanovitu nepravdu prema naraštajima starijih kolega, ako ne bismo uključili i njihova stvarna priželjkivanja, kao studenata te školske ustanove, u jednu od susljednih (sukcesivnih) faza koje su prethodile konačnom ostvarenju (realizaciji, finalizaciji) same zamisli. Tako im i ovom prigodom svima zahvaljujemo, što su “na svoj način” kroz povijest stvarali temelje i odgovarajuće preduvjete (uopće pozitivnu svijest o potrebi časopisa), kako bismo sami mogli ostvariti zamišljene planove ili probuditi *neumrlu želju*, trajno prisutnu, te posao dovesti do kraja - okrenuti novu *ispisanu* stranicu povijesti naše Teologije, kroz suradnju i doprinos u provedbi temeljne zadaće časopisa. Govoreći određenije, za vrijeme ak. god. 1994/95. na jednom od susreta studenata s našim provincijalom fra Pavlom Žmirom, iznijeta su mišljenja i prijedlozi o pokretanju časopisa. Čini se da je ideja odmah pronašla odjeka kod prisutnih, da bi se konačno uz podršku i pomoć magistara bogoslova fra Ante Čove i fra Anđelka Domazeta nakon “dugog” (dvogodišnjeg) razdoblja mučnog konci-piranja i dogovora osnovnih konstitutivnih elemenata došlo do toga što sada pred Vas stavljamo.

Svakako, časopis namjeravamo ponuditi mnogima, ne privilegirajući ga za određene dobne strukture. Svijesni smo da će ga ljudi prihvatiti i čitati u mjeri u kojoj sami uspijemo progovoriti otvoreno, na suvremen način, zanimljivo... Stoga, ovom prigodom i Vas pozivamo, štovani čitatelji, i toplo se nadamo da ćete sami svojim savjetima, prijedlozima, konstruktivnim kritikama, pridonijeti uspješnijem i prihvatljivijem izgledu i sadržaju našeg časopisa.

Priznajmo nepodmitljivost istine: u oskudnim kulturnim i društvenim prilikama, sputani konvencionalnošću uskog (provincijalnog) duhovnog obzora, naviknuti na prepoznatljiv stil pisanja (u obliku razmišljanja i iznošenja iskustava), ni sami nismo sigurni o vrijednosti napisanog, ali uz najbolju namjeru dopustite nam da s vremenom pronađemo nove (poželjnije) načine izražavanja (komuniciranja) i idejnih promicanja.

Upravo u tu svrhu sustavnijeg rada i pristupa, dogovorili smo i rubrike, koje će se po potrebi moći i mijenjati, za tematsku orijentaciju suradnika. Budući da smo i sami svjedoci jedne antikulture življenja (koja je dio našeg vremena, odnosno, njegova posljedica), jedan od autora nam pokušava posvijestiti kako smo po svom kršćanskom imenu pozvani biti navjestiteljima i promicateljima evanđeoske *novosti života* i civilizacije ljubavi. Nadalje, drugi autor razmišlja o značenju smrti i umiranja u životu današnjeg čovjeka, te pod vidom moralne teologije želi pokazati koliko je čovjekov stav prema životu neodjeljiv od njegova stava prema smrti. Naime, smrt promatramo u odnosu na cjelokupni ljudski život te tražimo njezino mjesto i ulogu u tom istom životu. Također, isti autor razmišlja i o mogućnostima, odnosno, perspektivama ekumenskog dijaloga nakon svezatarnog rata tu na našim prostorima. Drugim riječima, ekumenistički pokret i uopće ekumenska nastojanja danas idu prije svega za tim da se naglase one dodirne točke koje nas međusobno zbližuju. Međutim, i ekumenizam u svojoj aktualnosti ima uspona i padova. Tako smatramo da je govor o kršćanskom jedinstvu opravdan i potrebom pošviješćivanja onoga što nas spaja, a ne samo onoga što nas razdvaja. To je, zapravo, način kako izbjeći bolna prekrajanja Kristove nešivene haljine.

Konačno, pred Vama je i široka lepeza razmišljanja i osvrta na nekoliko pitanja koja su danas u špici društvenog zanimanja. Naime,

problematika izrasta uglavnom iz danas gotovo *obezvrijeđenog prava na razliku (različito mišljenje)*, tako da i unatoč činjenici propasti *totalitarnih sustava* i dalje imamo jako izražen oblik *totalitarnog načina mišljenja*, što sve skupa dovodi u pitanje stvarnu demokratičnost suvremenog društva. Ljudi, naprosto, i nisu uvijek svjesni načina na koje ih suvremeni propagandni aparat može instrumentalizirati (izmanipulirati), natjerati ih jednostavno da kao *robovi zavole svoje robovanje!* Potrebno je tako prepoznavati razvojne tendencije postmodernog (novodobnog) načina mišljenja, ispravno ih vrednovati i pravilno se prema njima odnositi. Također, jedan od autora obrađuje danas aktualni problem (ne)zaposlenosti velikog broja naših ljudi, posebno naših razvojačenih branitelja. Riječ je, dakle, o pravu na rad kao izrazu poštivanja temeljnih zahtjeva ljudske naravi. Nadalje, donosimo kratko ali sugestivno razmišljanje o *potrebi praštanja*, potrebi da se djeluje oprečno duhu današnje kulture i da se odvaži distancirati od te iste kulture u tom važnom (presudnom) izazovu, odnosno, preduvjetu svakog (su)života. Tom nastojanju ostvarivanja *kulture života* pridružuje se i Svetac iz Assisa koji svojim življenjem i razmišljanjem zavrijeđuje mjesto istaknutog pobornika zdravih međuljudskih odnosa. O Franjinoj karizmi kao izvanrednog organizatora i usmjerivača međuljudskih odnosa, kao i o potrebi nasljedovanja takve intuicijom obdarene osobnosti govori se u posebnom prilogu u rubrici *Franjinim stopama*. Konačno, rubrika *Meditativni kutak* nam donosi zanimljivo razmišljanje o *potrebi odluke...* Zapravo, autor razmišlja o praktičnoj nesposobnosti današnjih ljudi da donose zrele i odgovorne odluke. Razlog tom manjku smjele i odvažne "odlučnosti", prema autoru članka, leži u, globalno rečeno, *nedostatku iskustva živoga Boga*.

Za kraj donosimo nekolicinu radova u rubrici *Književni izlog* kao pokušaj novog idejnog propagiranja i izražavanja vlastitih misli, stavova, želja..., te sažeti predgled povijesti Franjevačke teologije u Makarskoj.

Štovani čitatelji, nadamo se da ćete u prvom broju "Početaka" pronaći nešto za svoju dušu. Ostajući u toj nadi, pozivamo Vas da nas podržite svojim opaskama, prijedlozima, osvrtima, uopće, svim onim što može uspostaviti nekakav "obećavajući" dijalog.